

KESEDIAAN MASA DAN KREATIVITI GURU DALAM PENGGUNAAN BAHAN BANTU MENGAJAR

Muhammad Haron Husaini, Mohd Izzuddin Mohd Pisol, Ahmad Shafiq Mat Razali,
Diyak Ulahman Mat Saad, Syafiqah Mohd Hairon,
Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
muhdharon@kuis.edu.my

Syafiqah Mohd Hairon
Kolej Vokasional Ampangan

Nur Hanani Hussin, Mohd Khamal Md Daud
Kementerian Pendidikan Malaysia

ABSTRAK

Kertas kerja ini bertujuan untuk mengenal pasti tahap kesediaan masa dan kreativiti guru bahasa Arab terhadap penggunaan bahan bantu mengajar. Jumlah sampel kajian ini seramai 427 orang responden yang melibatkan guru yang mengajar di sekolah menengah. Dapatan kajian ini diperolehi menggunakan kaedah tinjauan (survey) yang menggunakan soal selidik sebagai instrumen kajian. Sebanyak 10 item telah dianalisis dengan menggunakan statistik deskriptif. Secara terperinci elemen cadangan supaya pihak sekolah dapat mengadakan demonstrasi menggunakan BBM terbaharu memperoleh nilai min tertinggi (min=4.09, sp.= 0.79), manakala elemen keperluan masa yang lama untuk membawa BBM ke kelas meraih nilai min paling rendah. (min=3.19, sp.= 1.02). Hasil kajian ini diharap dapat memberi cadangan tindakan yang perlu dilakukan guru bahasa Arab. Institusi yang terlibat dalam melatih guru juga diharap dapat menambahbaik penggunaan bahan bantu mengajar dalam pengajaran bahasa Arab.

1. PENDAHULUAN

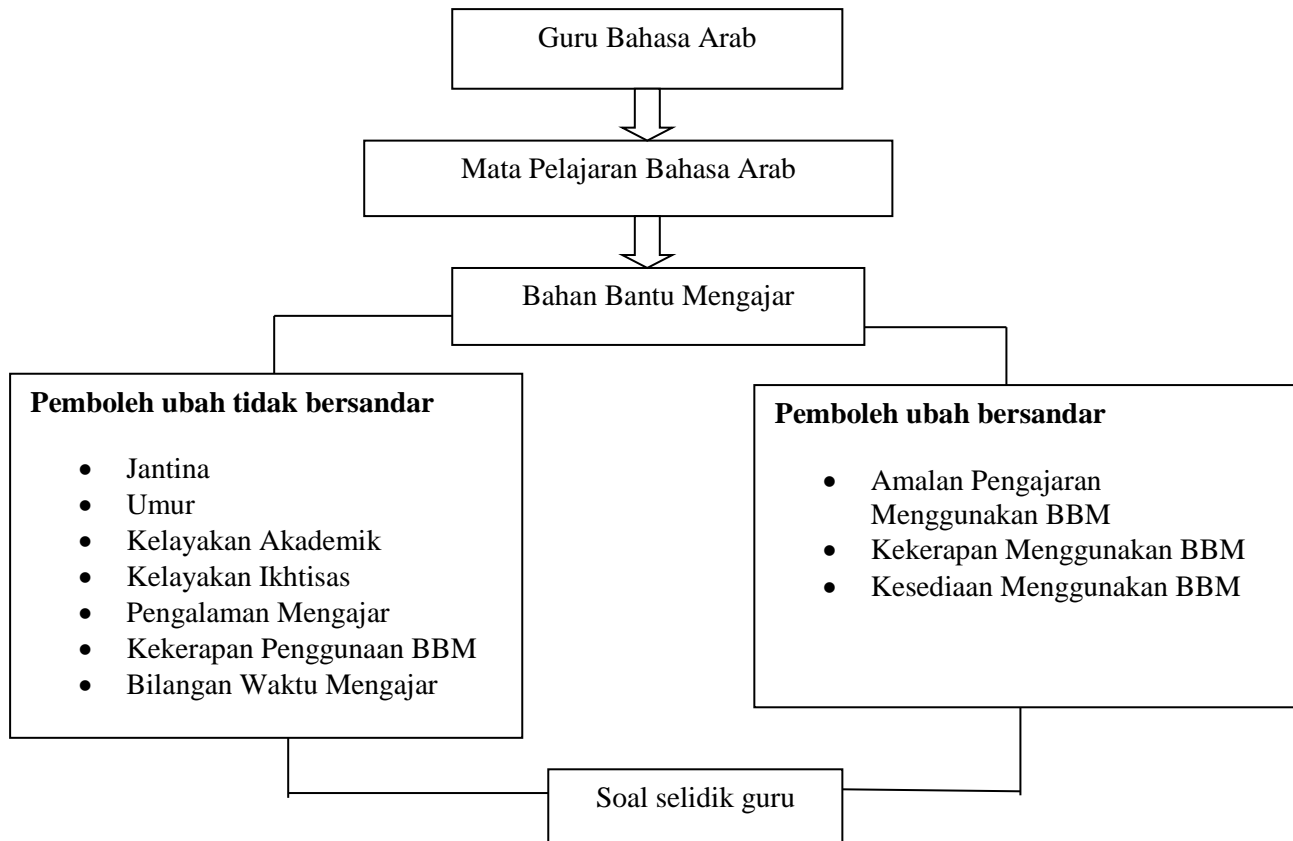
Dalam era teknologi masa kini, proses pengajaran dan pembelajaran bukan sahaja tertumpu kepada penggunaan buku teks, kaedah pengajaran guru melalui penggunaan kapur tulis dan papan hitam sahaja, malah lebih daripada itu termasuklah penggunaan teknologi yang menyediakan pembelajaran secara interaktif bagi memupuk minat pelajar. Oleh yang demikian, melalui teknik dan kaedah pengajaran dan pembelajaran dari guru sahaja masih belum dapat menjamin berlakunya proses pembelajaran yang berkesan tanpa melalui bahan bantu mengajar. Dalam matapelajaran bahasa arab khususnya, bahan bantu mengajar memainkan peranan penting ke arah memahami konsep di dalam proses pengajaran selain daripada bertujuan untuk menarik minat pelajar.

2. PENYATAAN MASALAH

Kajian yang telah dijalankan oleh Mohd Mansor et. al. (2003), mendapati 62.5% daripada pelajar tidak minat mempelajari bahasa Arab. Begitu juga, kajian yang dijalankan oleh Roslida Kadir (2002) menunjukkan bahawa kaedah pengajaran bahasa Arab berada pada tahap yang sederhana yang menyebabkan kesukaran memahami pengajaran guru akan menyebabkan pencapaian pelajar merosot. Manakala, Muhammad Awang (1990), mendaati bahawa pelajar di institusi pengajian tinggi lebih cenderung kepada belajar secara pasif dengan menghafal nota, mengeluarkan semula daripada ingatan apabila menduduki peperiksaan. Oleh yang demikian, amalan pengajaran dan kesediaan guru bahasa Arab memainkan peranan penting agar membantu pelajar menyesuaikan diri dalam suasana dan aktiviti pembelajaran yang baharu. Begitu juga pandangan daripada Rofishah Rashid (2005), masih terdapat guru pendidikan Islam dan bahasa Arab yang tidak memanfaatkan

penggunaan ICT dalam PdP melainkan untuk tujuan menulis dan menyediakan kertas peperiksaan pada peperiksaan pertengahan dan akhir tahun. Sekiranya, guru tidak bersedia dari segi amalan pengajaran dan kesediaan dalam penggunaan bahan bantu mengajar (BBM) akan menyebabkan kelemahan dalam pengajaran bahasa Arab.

Kerangka Konseptual Kajian

Kerangka Konseptual Amalan Pengajaran dan Kesediaan Guru Bahasa Arab Terhadap Penggunaan Bahan Bantu Mengajar (BBM) merupakan modifikasi daripada (Khatijah Endut (1997), Rofishah Rashid (2005), Mohd Faez Ilias (2013), Kamarul Azmi & Ab. Halim. (2013). Normazla Ahmad et. al. (2013), Maimun Aqsa Lubis (2013).

3. OBJEKTIF KAJIAN

Kertas ini secara umumnya mengkaji elemen tahap kesediaan masa dan kreativiti para guru bahasa Arab dalam penggunaan bahan bantu mengajar.

4. SOALAN KAJIAN

Bagi mencapai tujuan yang tersebut di atas, kajian ini memberi tumpuan terhadap dua persoalan berikut:

- Bagaimana tahap kesediaan para guru bahasa Arab dalam penggunaan bahan bantu mengajar?,
- Bagaimanakah tahap kreatif para guru bahasa Arab dalam penggunaan bahan bantu mengajar?

5. METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini melibatkan seramai 427 orang guru bahasa Arab. Pemilihan sekolah dan sampel kajian dilakukan berdasarkan kepada pembahagian negeri. Bilangan responden bergantung kepada populasi guru bahasa Arab yang terdapat di negeri tersebut. Kajian ini berbentuk tinjauan menggunakan instrumen soal selidik dengan menggunakan persampelan rawak mudah.

6. DAPATAN KAJIAN

Bil	Item	STS	TS	KS	S	SS	MIN	SP	INT
DA1	Saya memperuntukkan masa khusus di sekolah untuk menyediakan BBM.	10 (2.3%))	27 (6.3%))	99 (23.2%))	253 (59.3%))	38 (8.9%)	3.66	0.82	ST
DA2	Saya menggunakan masa lapang di rumah untuk menyediakan BBM.	15 (3.5%))	27 (6.3%))	119 (27.9%))	213 (49.9%))	53 (12.4%))	3.61	0.91	ST
DA3	Saya dapat menjimatkan masa pengajaran dengan menggunakan BBM.	2 (5%))	15 (3.5%))	54 (12.6%))	257 (60.2%))	99 (23.2%))	4.02	0.74	T
DA4	Saya memerlukan masa yang lama untuk membawa BBM ke kelas.	33 (7.7%))	57 (13.3%))	166 (38.9%))	138 (32.3%))	33 (7.7%)	3.19	1.02	ST
DA5	Saya memerlukan masa yang cukup untuk menyediakan BBM.	10 (2.3%))	27 (6.3%))	99 (23.2%))	253 (59.3%))	38 (8.9%)	3.93	0.81	ST
Min Keseluruhan							3.68	0.86	ST

JADUAL 1: Kesiediaan Penggunaan BBM

Berdasarkan jadual di atas, taburan min secara keseluruhan bagi semua item menunjukkan tahap kesiediaan penggunaan BBM berada pada tahap tinggi dan sederhana tinggi. Dapatan juga menunjukkan skor min bagi kesiediaan penggunaan BBM berada di antara 3.19 hingga 4.02 dan nilai min keseluruhan bagi item ini ialah 3.68.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa nilai min tertinggi merupakan item DA3 iaitu “Saya dapat menjimatkan masa pengajaran dengan menggunakan BBM. Peruntukkan masa khusus di sekolah untuk menyediakan BBM” menunjukkan seramai 96% dan 410 responden bersetuju. Manakala 8.5% dan 17 responden tidak bersetuju dengan item tersebut. Bacaan min adalah sebanyak 4.02. Seramai 385 responden menunjukkan bacaan peratus 90.2% bersetuju dengan item DA2 iaitu “Saya menggunakan masa lapang di rumah untuk menyediakan BBM”. Manakala 42 responden dengan peratus 9.8% tidak bersetuju dengan

item ini. Bacaan nilai min pula menunjukkan 3.61. Bagi item DA1 iaitu “Saya memperuntukkan masa khusus di sekolah untuk menyediakan BBM” menunjukkan seramai 390 responden bersetuju dengan item ini yang menunjukkan bacaan peratusan sebanyak 91.4%. Manakala 37 responden iaitu 8.6% tidak bersetuju. Bacaan min menunjukkan 3.66. Manakala item DA4 pula mencatatkan 337 responden iaitu 78.9% responden bersetuju dengan soalan “Saya memerlukan masa yang lama untuk membawa BBM ke kelas”. Manakala selebihnya seramai 90 responden dan 21% tidak bersetuju dengan item ini. Bagi bacaan min ialah 3.19. Bagi item terakhir DA5 iaitu “Saya memerlukan masa yang cukup untuk menyediakan BBM” mencatatkan seramai 390 responden bersetuju (91.4%) dan seramai 37 responden (8.6%) tidak bersetuju dengan item ini. Bagi bacaan min ialah 3.93.

Bil	Item	STS	TS	KS	S	SS	Min	SP	IN T
DB1	Saya mencadangkan pihak pentadbir mengadakan pertandingan membangunkan BBM di sekolah.	7 (1.6%)	17 (4.0%)	74 (17.3%)	23 (49.9%)	38 (8.9%)	3.97	0.87	ST
DB2	Saya mencadangkan pihak sekolah agar mengadakan bengkel penyediaan BBM.	2 (0.5%)	6 (1.4%)	47 (11.0%)	231 (54.1%)	141 (33.0%)	4.18	0.71	T
DB3	Saya mencadangkan kepada pihak sekolah agar mengadakan demonstrasi menggunakan BBM terbaharu.	5 (1.2%)	8 (1.9%)	60 (14.1%)	224 (52.5%)	130 (30.4%)	4.09	0.79	T
DB4	Saya menambahbaik BBM sedia ada.	3 (0.7%)	7 (1.6%)	63 (14.8%)	275 (64.4%)	79 (18.5%)	3.98	0.68	ST
DB5	Saya melakukan inovasi terhadap BBM.	4 (0.9%)	9 (2.1%)	100 (23.4%)	249 (58.3%)	65 (15.2%)	3.85	0.73	ST
Min Keseluruhan Kreativiti							4.01	0.76	T

JADUAL 2: Kreativiti Penggunaan BBM

Berdasarkan jadual di atas, taburan min secara keseluruhan bagi semua item menunjukkan tahap kreativiti penggunaan BBM berada pada tahap tinggi dan sederhana tinggi. Dapatan juga menunjukkan skor min bagi kesediaan penggunaan BBM berada di antara 3.85 hingga 4.18 dan nilai min keseluruhan bagi item ini ialah 4.01.

Dapatan kajian yang menunjukkan bahawa nilai min tertinggi merupakan item DB2 iaitu “Saya mencadangkan pihak sekolah agar mengadakan bengkel penyediaan BBM” seramai 419 responden (98.1%) bersetuju. Manakala 8 responden (1.9%) tidak bersetuju dengan item tersebut dengan bacaan min adalah sebanyak 4.18. Bagi item DB1, seramai 135 responden (76.1%) bersetuju dengan item tersebut iaitu “Saya mencadangkan pihak pentadbir mengadakan pertandingan membangunkan BBM di sekolah”. Manakala 24 responden (5.6%) tidak bersetuju dengan item ini menunjukkan bacaan nilai min 3.97. Bagi item DB3 iaitu “Saya mencadangkan kepada pihak sekolah agar mengadakan demonstrasi menggunakan BBM terbaharu” seramai 414 responden bersetuju dengan item ini (97%). Manakala 13 responden (3.1%) tidak bersetuju. Dan menghasilkan bacaan min 4.09. Manakala item DB4 pula mencatatkan 417 responden (97.7%) responden bersetuju dengan soalan “Saya menambahbaik BBM sedia ada”. Manakala selebihnya seramai 10 responden (2.3%) tidak bersetuju dengan item ini dan memberi bacaan min 3.98. Bagi item terakhir DB5 iaitu “Saya melakukan inovasi terhadap BBM” mencatatkan seramai 414 responden bersetuju (96.9%) dan seramai 13 responden (3.0%) tidak bersetuju dengan item ini bagi bacaan min ialah 3.85.

7. PERBINCANGAN

7.1 Masa

Dapatan kajian menunjukkan bahawa nilai min tertinggi merupakan item DA3 iaitu “Saya dapat menjimatkan masa pengajaran dengan menggunakan BBM. Peruntukkan masa khusus di sekolah untuk menyediakan BBM” menunjukkan seramai 96% dan 410 responden bersetuju. Manakala 8.5% dan 17 responden tidak bersetuju dengan item tersebut. Bacaan min adalah sebanyak 4.02. Menurut Mohd Faez Ilias, 2013 berpandangan bahawa guru pendidikan Islam kurang membuat persediaan disebabkan bebanan tugas serta penggunaan masa yang lama untuk menghabiskan satu-satu tajuk pembelajaran. Selain itu, kesuntukan masa PdP akan menyebabkan kesukaran penggunaan BBM. Maimun Aqsha Lubis et. al. 2014 berpandangan bahawa sekolah yang menghadapi kekurangan daripada segi kemudahan seperti makmal komputer, makmal bahasa serta kelengkapan audio visual bagi menyiapkan kemudahan akan menyebabkan pembaziran masa semasa penyediaan.

Seramai 385 responden menunjukkan bacaan peratus 90.2% bersetuju dengan item DA2 iaitu “Saya menggunakan masa lapang di rumah untuk menyediakan BBM”. Manakala 42 responden dan 9.8% tidak bersetuju dengan item ini. Bacaan nilai min pula menunjukkan 3.61. Mohd Faez Ilias (2013) berpandangan bahawa tanggungjawab penyediaan BBM tidak harus dipikul oleh seorang guru, bahkan guru perlu bersatu dan bekerjasama dalam satu panitia bagi mengurangkan beban guru di sekolah.

Bagi item DA1 iaitu “Saya memperuntukkan masa khusus di sekolah untuk menyediakan BBM” menunjukkan seramai 390 responden bersetuju dengan item ini yang menunjukkan bacaan peratusan sebanyak 91.4%. Manakala 37 responden iaitu 8.6% tidak bersetuju. Bacaan min menunjukkan 3.66. Mohd Faez Ilias (2013) mencadangkan bahawa panitia bahasa perlu melakukan perancangan jangka masa panjang dalam menghasilkan BBM yang boleh dibuat sendiri untuk kegunaan umum.

Manakala item DA4 pula mencatatkan 337 responden iaitu 78.9% responden bersetuju dengan soalan “Saya memerlukan masa yang lama untuk membawa BBM ke kelas”. Manakala selebihnya seramai 90 responden dan 21% tidak bersetuju dengan item ini. Bagi

bacaan min ialah 3.19. Bagi item terakhir DA5 iaitu “Saya memerlukan masa yang cukup untuk menyediakan BBM” mencatatkan seramai 390 responden bersetuju (78.9%) dan seramai 37 responden (8.6%) tidak bersetuju dengan item ini. Bagi bacaan min ialah 3.93.

7.2 Kreativiti

Dapatan kajian yang menunjukkan bahawa nilai min tertinggi merupakan item DB2 iaitu “Saya mencadangkan pihak sekolah agar mengadakan bengkel penyediaan BBM” seramai 419 responden (98.1%) bersetuju. Manakala 8 responden (1.9%) tidak bersetuju dengan item tersebut dengan bacaan min adalah sebanyak 4.18. Mohd Faez Ilias (2013) mencadangkan bahawa penganjuran panitia mata pelajaran dalam melaksanakan kursus, bengkel dan seminar dalam melatih guru secara individu berkaitan penggunaan BBM.

Begitu juga dengan item DB1, seramai 135 responden (76.1%) bersetuju dengan item tersebut iaitu “Saya mencadangkan pihak pentadbir mengadakan pertandingan membangunkan BBM di sekolah”. Manakala 24 responden (5.6%) tidak bersetuju dengan item ini menunjukkan bacaan nilai min 3.97. Mohd Faez Ilias (2013) mencadangkan agar pihak pentadbir mengadakan anugerah khas perlu diwujudkan kepada guru yang menunjukkan kelainan PdP menggunakan BBM.

Bagi item DB3 iaitu “Saya mencadangkan kepada pihak sekolah agar mengadakan demonstrasi menggunakan BBM terbaharu” seramai 414 responden bersetuju dengan item ini (97%). Manakala 13 responden (3.1%) tidak bersetuju dengan bacaan min berada pada nilai tinggi iaitu 4.09. Mohd Faez Ilias (2013) berpandangan bahawa budaya penggunaan BBM ketika PdP kurang diberikan penekanan oleh pentadbir sekolah.

Manakala item DB4 pula mencatatkan 417 responden (97.7%) responden bersetuju dengan soalan “Saya menambahbaik BBM sedia ada”. Manakala selebihnya seramai 10 responden (2.3%) tidak bersetuju dengan item ini dan memberi bacaan min 3.98. Bagi item terakhir DB5 iaitu “Saya melakukan inovasi terhadap BBM” mencatatkan seramai 414 responden bersetuju (96.9%) dan seramai 13 responden (3.0%) tidak bersetuju dengan item ini bagi bacaan min ialah 3.85. Menurut Mohd Faez Ilias (2013), berpandangan bahawa pemantauan yang konsisten perlu dilakukukan oleh ketua panitia terhadap PdP guru menggunakan BBM serta pembudayaan penggunaan BBM ketika PdP di sekolah oleh pihak sekolah.

8. KESIMPULAN

Kajian mendapati tahap kesediaan dan tahap kreativiti penggunaan BBM dalam kalangan guru bahasa Arab secara puratanya tinggi. Walau bagaimanapun, kaedah pembelajaran menggunakan bahan bantu mengajar (BBM) perlu dipertingkatkan supaya dapat meningkatkan tahap keberkesanan dan menarik perhatian serta minat pelajar dalam pembelajaran bahasa Arab. Guru-guru bahasa Arab mesti berusaha untuk meningkatkan kemahiran masing-masing agar pengajaran bahasa Arab yang dilaksanakan dapat menunjukkan keberkesanan sebagaimana yang dikehendaki dalam objektif kurikulum matapelajaran tersebut. Kepelbagaian kaedah dan konsep dalam pembelajaran lebih cenderung pelajar menjadi lebih fokus terhadap pembelajaran yang diajarkan. Justeru itu, guru-guru bahasa arab perlu lebih kreatif ketika proses PdP dijalankan bagi memantapkan lagi kemahiran dan penguasaan murid terhadap pembelajaran bahasa Arab.

9. RUJUKAN

- Atan Long. 1992. *Pedagogi Kaedah Am Mengajar*. Amiza Publishing Sdn Bhd: Petaling Jaya.
- Abdul Wahab Ismail Gani, Kamaliah Siarap & Hasrina Mustafa. 2006. *Penggunaan Komputer dalam Pengajaran & Pembelajaran dalam Kalangan Guru Sekolah Menengah: Satu Kajian Kes di Pulau Pinang* dalam Shakila Abdul Manan (et. al, 2006). Kajian Malaysia, Journal of Malaysian Studies. Pulau Pinang : USM Press.
- Ahmad, J. (2009). *Teaching of Biological Sciences*. New Delhi: PHI Learning Pvt. Ltd.
- Rofishah Rashid. 2005. *Penggunaan ICT di Kalangan Guru Bahasa Arab Komunikasi: Kajian di sekolah Menengah dan Rendah di Zon Selatan Selangor*. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Faez Ilias. 2013. *Amalan Penggunaan Bahan Bantu Mengajar Guru Pendidikan Islam Menengah Rendah Negeri Johor*. Tesis Doktor Falsafah. Fakulti Tamadun Islam. Universiti Teknologi Malaysia.
- Nik Mohd Rahimi & Kamarulzaman Abdul Ghani. 2008. *Penggunaan Alat Bahan Bantu Mengajar dan Hubungannya dengan pencapaian Kemahiran Mendengar Bahasa Arab*. Jurnal Teknologi: , 49(E) Dis. 2008: 141–154. UTM.
- Normazla Ahmad Mahir, Haliza Harun & Arnida Abu Bakar. 2013. *Using Fun Learning Approach To Enhance Arabic Language Acquisition Among Year 1 And 2 Pupils In Selected Primary Schools*. Prosiding Seminar Kebangsaan Penyelidikan j-QAF 2013. Institut Islam Hadhari Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Noor Azlan bin Ahmad Zanzali & Nurdalina binti Daud. *Penggunaan Bahan Bantu Mengajar Di Kalangan Guru Pelatih UTM Yang Mengajar Matapelajaran Matematik Fakulti Pendidikan*, Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd. Izham Mohd. Hamzah & Noraini Attan (2007). *Tahap Kesediaan Guru Sains Dalam Penggunaan Teknologi Maklumat Berasaskan Komputer Dalam Proses Pengajaran dan Pembelajaran*. Jurnal Teknologi. Skudai: UTM.
- Kamarul Azmi Jasmi dan Ab. Halim Tamuri. 2013. *Kaedah Pengajaran dan Pembelajaran Pendidikan Islam*. Penerbit Universiti Teknologi Malaysia. Skudai. Johor Bharu.
- Khatijah Endut. 1997. *Penggunaan Alat Bantu Mengajar (ABM) Dalam Pengajaran dan Pembelajaran Pendidikan Islam di Sekolah Menengah dan Rendah*. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Rashidi Azizan & Abdul Razak Habib. 1995. *Persepsi Guru terhadap Kursus Orientasi Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah*. Jurnal Pendidikan. 20: 25-38.
- Saemah Rahman & Siti Fatimah Mohd Yassin (2008). *Kemahiran Mengakses Dan Mempelajari Bahan Hiperteks Dalam Kalangan Guru Pelatih*. Jurnal Pendidikan 33 (2008) 81-94. Malaysian Journal of Education: Faculty of education, UKM..
- Siti Fatimah Ahmad & Ab. Halim Tamuri. 2010. *Persepsi Guru Terhadap Penggunaan Bahan Bantu Mengajar Berasaskan Teknologi Multimedia dalam Pengajaran j-QAF*. Journal of Islamic and Arabic Education, 2(2), 2010 53-64.
- Tang Keow Ngang & Abdul Ghani Kanesan Abdullah. 2006. *Kesediaan dan Keberkesanan Penggunaan Komputer dalam Pengajaran dan Pembelajaran Biologi di Sebuah Sekolah Menengah*. Jurnal pendidikan (Journal of Educational Research). Kuala Lumpur : UM